

Depressie: mefloquine

1283

Bron	Bewijs	Effect
Clin Pharmacol Ther 2002;72:294-301.	studie n=119	Evaluatie van neuropsychiatrische bijwerkingen van atovaquon/proguanil (250 mg/100 mg/dag, n=61) en mefloquine (250 mg/week, n=58) m.b.v. de Profile of Mood States (POMS) vragenlijst. Profylactisch mefloquine: significante verslechtering van o.a. depressie, boosheid en vermoeidheid. Profylactisch atovaquon/proguanil: geen stemmingsverandering.
Eur J Clin Pharmacol 2002;58:441-5.	studie n=179	M.b.v. van POMS werd er gekeken naar stemmingsverandering bij profylactisch mefloquine gebruik. Neuropsychiatrische bijwerkingen treden significant vaker op bij vrouwen. Er waren 9 meldingen (niet significant) van angst/depressie/ emotionele labiliteit. Er treden wel significant meer vermoeidheidsklachten op bij vrouwen door mefloquine.
Clin Infect Dis 2001;33:1015-21.	studie n=966	Profylactisch gebruik van atovaquon/proguanil (Malarone, 250 mg/100 mg/dag, n=493) werd vergeleken met mefloquine (250 mg/week, n=483). Atovaquon/proguanil en mefloquine gaven evenveel bijwerkingen, maar de bijwerkingen van mefloquine waren ernstiger. Mefloquine had meer behandelingsgerelateerde neuropsychiatrische bijwerkingen (29% versus 14% bij atovaquon/proguanil). Depressie trad op bij zowel mefloquine (3,5%) als bij atovaquon/proguanil (0,6%).
Pharm Weekbl 2000;135:788-93.	review	Milde neuropsychiatrische bijwerkingen, zoals o.a. neerslachtigheid, komen vaak voor bij profylactisch gebruik van mefloquine (2-22%). Zelden ernstige neuropsychiatrische bijwerkingen, waaronder ernstige depressie (naar schatting 0,01%). Deze bijwerkingen kunnen optreden bij patiënten met en zonder neurologische of psychiatrische voorgeschiedenis. Er is geen bewijs dat mefloquine een hoger risico op neuropsychiatrische bijwerkingen geeft dan andere malariaprofylaxe.
CMAJ 2002;167:1147.		Ernstige neuropsychiatrische bijwerkingen, zoals psychose, encefalopatie en convulsies door mefloquine treden op bij zowel malariabehandeling (0,4-0,7%) als bij profylactisch gebruik (0,01%). Andere mogelijke bijwerkingen zijn o.a. depressieve stemming, angst aanvallen, slaapstoornissen, anorexia, vermoeidheid en zelden zelfmoord (hoewel hiervoor geen verband met mefloquinegebruik is aangetoond). De bijwerkingen treden meestal binnen 1 maand op en kunnen tot maanden na staken aanhouden. Patiënten met een neuropsychiatrisch verleden dienen een alternatief voorgeschreven te krijgen. Als een alternatief niet mogelijk is moeten patiënten bij optreden van depressieve klachten het gebruik direct staken.
IB-tekst, Lariam (21-10-99).		<u>Cl</u> : bij patiënten met psychiatrische stoornissen in de anamnese dient Lariam niet profylactisch te worden voorgeschreven. <u>Waarschuwing</u> : Lariam dient te worden gestaakt indien depressie optreedt bij profylactisch toepassing van Lariam. <u>Bw</u> : depressie. Incidenteel is suïcideneiging gemeld maar een relatie met toediening van Lariam kon niet vastgesteld worden.

Opmerkingen:

De incidentie is laag, de directe onderbouwing mager, maar personen die gevoelig zijn voor depressie kunnen er wel last van krijgen.

Risicofactoren	Chronische ziekten, langdurig corticosteroïdgebruik, hormonale stoornissen, geneesmiddelafhankelijkheid en abstinentie, stemmingstoornissen in familie anamnese (besluit projectgroep).
Incidentie	0,01%

	Contra-indicatie	Actie	Datum
Beslissing deskundigen	Ja	Ja	07-10-2005

Actie Balie	Overleg met de apotheker
Actie Apotheker	Profylaxe: adviseer de voorschrijver om een alternatief voor te schrijven of om een testperiode in te laten van 3 weken voor vertrek. Profylaxe en behandeling: adviseer de patiënt om bij optreden van depressieve klachten contact op te nemen met een arts of voorschrijver. Bij optreden of verergeren van depressieve klachten: adviseer de voorschrijver om het mefloquinegebruik te staken of indien mogelijk de behandeling met het antidepressivum aan te passen.
Actie Voorschrijver	Idem.
Actie Ziekenhuisapothek	Idem.

Literatuur

- Van Riemsdijk MM et al. Atovaquone plus chloroguanide versus mefloquine for malaria prophylaxis: a focus on neuropsychiatric adverse events. Clin Pharmacol Ther 2002;72:294-301.
- Van Riemsdijk MM et al. Neuropsychiatric events during prophylactic use of mefloquine before traveling. Eur J Clin Pharmacol 2002;58:441-5.
- Overbosch D et al. Atovaquone-proguanil versus mefloquine for malaria prophylaxis in nonimmune travelers: results from a randomized, double-blind study. Clin Infect Dis 2001;33:1015-21.
- Heeringa M et al. Profylactisch gebruik van mefloquine. Pharm Weekbl 2000;135:788-93.
- Wooltorton E. Mefloquine: contraindicated in patients with mood, psychotic or seizure disorders. CMAJ 2002;167:1147.
- IB-tekst Lariam.